

- ефективного використання площі складських приміщень;
- скорочення транспортних витрат за рахунок оптимізації партій відвантаження та маршруту рухів транспортних засобів;
- підвищення рівня використання обладнання, а звідси й ритмічності виробництва;
- зменшення кількості похибок та збоїв при виконанні замовлень;
- підвищення споживчої цінності товарів та ін.

Безсумнівно, логістика має великий потенціал, який сприяє підвищенню організаційно-економічної стійкості підприємства на ринку, та, як наслідок, підвищення його конкурентоспроможності.

Список використаних джерел:

1. Торговельна логістика : навч. посіб. / П. Ю. Балабан, Н. М. Тягунова, В. І. Місюкевич, Н.І. Михайлюкова. – К: Центр учбової літератури, 2014. –148 с.
2. Бауерсокс Д. Дж. Логистика: интегрированная цепь поставок / Д. Дж. Бауерсокс, Д. Дж. Клосс ; пер с англ. Н. Н. Барышниковой, Б. С. Пинскера. – 2-е изд. – М. : ЗАО «Олимп-Бизнес», 2008. – 640 с.
3. Тюріна Н. М. Логістика : навч. посіб. / Н. М. Тюріна, І. В. Гой, І. В. Бабій. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 392 с.

Коломієць С. А.

м. Полтава, Україна

РОЗВИТОК КООПЕРАТИВНИХ ВІДНОСИН ЧЕРЕЗ СІМЕЙНІ ФЕРМЕРСЬКІ ГОСПОДАРСТВА

Роль кооперативних відносин є значною у розвитку сільської місцевості, що обумовлено розповсюдженістю фермерських господарств та тим, що місцеві сільські ради спираються в основному на фермерські господарства у питаннях підтримки соціальної інфраструктури та вирішення основних соціальних питань сільського населення. З 01.05.2016 почали діяти Зміни до Закону України «Про фермерське господарство» щодо стимулювання створення та діяльності сімейних

фермерських господарств. Як свідчить зміст цього оновленого закону, головним завданням його є залучити до утворення сімейних фермерських господарств, насамперед, особисті селянські господарства, створити зрозумілий та максимально простий для громадян порядок утворення сімейних фермерських господарств. Але впровадження цього закону досить сильно залежить від проведення реальних заходів, а саме: вирішення питань оподаткування сімейних фермерських господарств, наявність конкретних заходів зі сторони держави для стимулювання створення нових господарств та ін. Фермерські господарства є формою підприємницької діяльності громадян, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, займатися її переробкою та реалізацією з метою отримання прибутку на земельних ділянках, наданих їм для ведення фермерського господарства, товарного сільськогосподарського виробництва, особистого селянського господарства, відповідно до закону [1]. Проблеми функціонування кооперативних відносин, які гальмують подальший розвиток сільськогосподарської кооперації та сільський розвиток в цілому, можна вирішити за рахунок розвитку фермерського руху, зокрема сімейних фермерських господарств. Сьогодні можливості для трансформації сільських домогосподарств у сімейні фермерські господарства все ще доволі обмежені – у селян немає доступу ні до знань, ні до технологій, а головне – до ресурсів, як матеріальних, так і технічних. Дана форма господарювання на селі все ще маловідома. Кількість підприємств нами представлено в табл. 1.

Наведені показники (табл. 1) свідчать, що у 2016 році кількість підприємств на кооперативних засадах мала тенденцію до збільшення, в порівнянні до 2015 року (на 142 одиниці), але в порівнянні до базового року, навпаки – зменшилась на 0,2 %. Кількість фермерських господарств, навпаки, становить основну частку у загальній кількості сільськогосподарських підприємств 70,6 %. Проблема зводилась до того, що діяльність кооперативів в Україні відбувається нерівномірно, це пов'язано зі слабким рівнем державної фінансової підтримки сільськогосподарських кооперативів та недостатнім рівнем знань сільського населення щодо переваг кооперації.

Таблиця 1. Кількість підприємств за організаційно-правовими формами господарювання в Україні за 2012-2016 рр., (одиниць)

Показники	Роки					
	2012	2013	2014	2015	2016	2016 до 2012 (+/-)
Усього	49415	49046	46199	45379	47697	-1736
Господарські товариства	8235	8245	7750	7721	8700	+465
Приватні підприємства	4220	4095	3772	3627	3752	-468
Кооперативи	848	809	674	596	738	-110
Фермерські господарства	34035	34168	33084	32303	33682	-353
Державні підприємства	296	269	228	241	222	-74
Підприємства інших форм господарювання	1781	1460	691	891	603	-1178
у % до підсумку						
Усього	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Господарські товариства	16,7	16,8	16,8	17,0	18,2	+1,5
Приватні підприємства	8,5	8,3	8,2	8,0	7,9	-0,6
Кооперативи	1,7	1,6	1,4	1,3	1,5	-0,2
Фермерські господарства	68,9	69,7	71,6	71,2	70,6	+1,7
Державні підприємства	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	-0,1
Підприємства інших форм господарювання	3,6	3,0	1,5	2,0	1,3	-2,3

Джерело: узагальнено автором на основі: [3, с. 171].

На нашу думку, з метою пропаганди перетворення перспективних домогосподарств у сімейні ферми необхідно провести широке коло таких заходів як: навчальні курси, тренінги, розповсюдження інформаційних матеріалів та ін. Розширення кооперативних форм господарювання можливо за рахунок залучення до нього особистих селянських домогосподарств, господарств населення з урахуванням поліпшень діючого законодавства з створення фермерських господарств. Окремі автори вважають, що саме «...сімейні фермерські господарства найбільш ефективні і загальноприйняті» [2, с. 26]. Таким чином, створення мережі сімейних фермерських господарств у сільській місцевості та перетворення частини особистих селянських господарств на сучасні товарні фермерські господарства сприяло б розв'язанню проблеми зайнятості і доходів значної частини сільського населення. Крім того, це дасть можливість створення додаткових робочих місць, насамперед, для молоді, поповнення місцевих. На законодавчій основі необхідно розробити державну підтримку, долучивши сімейні фермерські господарства до категорії пільгової системи оподаткування. Крім того, в край

необхідним є створення сприятливих умов для позиціювання на зовнішніх і внутрішніх ринках сімейних фермерських господарств та їх об'єднань – сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про фермерське господарство» №973-IV від 19/06/2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/973-15>
2. Іванух Р. А. Розвиток сільськогосподарської кооперації в умовах переходу до ринкової економіки / Р. А. Іванух, О. О. Жовтанецька // Економіка АПК. – 2001. – № 12. – С. 25–31.
3. Сільське господарство України за 2016 рік : стат. зб. / [за ред. О. М. Прокопенко] = . – К. : Державна служба статистики України, 2017. – 247 с.

Колосова К. А., д. е. н. Чеботарьов В. А.

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

(м. Старобільськ, Україна)

**ТЕХНОЛОГІЯ ПІДТРИМКИ ФІНАНСОВОГО БАЛАНСУ
ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

Традиційно розуміння фінансової стабільності роботи підприємств пов'язують з поняттям ліквідності, як їхньої здатності розраховуватися за своїми точними зобов'язаннями перед своїми контрагентами шляхом перетворення власних активів на гроші. При цьому, у залежності від використовуваних для умовної продажі активів застосовують показники абсолютної, швидкої або загальної ліквідності. При всій об'єктивності застосовуваних показників як мірила фінансової незалежності підприємств, слід відмітити їхню невідповідність умовам сучасного етапу глобалізованого ринкового середовища, коли на фоні протистояння на конкурентних ринках все більш важливим стає загальне прагнення до підтримки стійкого фінансового балансу у взаємовідносинах контрагентів по вертикальних та горизонтальних ланцюгах створення, виробництва й розповсюдження продукції, як в межах єдиних корпорацій, так і в умовах звичайних контрактних відносин. Небезпека фінансової неспроможності лише одного